

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ

Кнеза Вишеслава 1, Београд

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ДИПЛОМСКОГ (МАСТЕР) РАДА ЗА ОДБРАНУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум именовања (избора) комисије: 22.01.2026. године
2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања и установе у којој је запослен:
 1. др Милорад Даниловић, ред. проф. Универзитета у Београду, Шумарског факултета, Катедра коришћења шумских ресурса
 2. др Душан Стојнић, доцент Универзитета у Београду, Шумарског факултета, Катедра коришћења шумских ресурса
 3. др Драган Борота, доцент Универзитета у Београду, Шумарског факултета, Катедра планирања газдовања шумама

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име и презиме: Мирјана Златковић
2. Датум и место рођења, општина, држава: 05.04.1967., Лесковац, СФРЈ
3. Студијски програм основних студија које је кандидат завршио: податак није наведен у достављеном мастер раду
4. Датум завршетка основних студија: 25.02.2005.

III НАСЛОВ ДИПЛОМСКОГ (МАСТЕР) РАДА:

„АНАЛИЗА ОТВОРЕНОСТИ ШУМА ГАЗДИНСКЕ ЈЕДИНИЦЕ „ГОЧ-ГВОЗДАЦ А“ СЕКУНДАРНОМ МРЕЖОМ ШУМСКИХ ПУТЕВА“

IV ПРЕГЛЕД ДИПЛОМСКОГ (МАСТЕР) РАДА:

Дипломски (мастер) рад кандидаткиње Мирјане Златковић под насловом: „АНАЛИЗА ОТВОРЕНОСТИ ШУМА ГАЗДИНСКЕ ЈЕДИНИЦЕ „ГОЧ-ГВОЗДАЦ А“ СЕКУНДАРНОМ МРЕЖОМ ШУМСКИХ ПУТЕВА“ обухвата 37 страница текста. Рад садржи 7 карата, 4 слике, 3 табеле и 1 графикон, а списак коришћене и цитиране литературе обухвата 13 референци. Основни текст је организован у девет целина: Увод, Предмет и циљ истраживања, Метод рада, Подручје истраживања, Резултати истраживања, Дискусија и закључци, Попис карата, Попис фотографија, табела и графикона и Литература. У оквиру појединих поглавља дата су одговарајућа потпоглавља о класификацији секундарних шумских влака, технологији привлачења дрвних сортимената, инвентури и анализи секундарне отворености, планирању нових траса, као и карактеристикама подручја истраживања. Поглавља су међусобно логички повезана и чине заокружену целину.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДИПЛОМСКОГ (МАСТЕР) РАДА

У уводном делу кандидаткиња образлаже значај развијености примарне и секундарне мреже шумских саобраћајница за рационално, економично и одрживо газдовање шумама. Посебно се указује на улогу секундарне мреже у повезивању сечишта са примарном мрежом путева, на техничке, биолошке и економске функције тракторских путева и влака, као и на ограничења која проистичу из нагиба терена, ерозионих процеса и услова рада механизације. У наставку су приказане класификација секундарних комуникација и основне фазе привлачења дрвних сортимената тракторима до стоваришта, чиме је формирана одговарајућа теоријска основа за истраживање.

Предмет истраживања је секундарна мрежа шумских путева у источном делу ГЈ „Гоч-Гвоздац А“, у коме се налазе вредне пребирне састојине букве и јеле, док је циљ рада оцена тренутног стања и степена секундарне отворености, као и утврђивање потребе за даљом изградњом тракторских путева и влака.

Метод рада је адекватно прилагођен постављеном предмету и циљу. Инвентура тракторских путева и влака извршена је теренским снимањем помоћу дата колектора са интегрисаним GPS пријемником Trimble Juno SB и софтвера ArcPAD 10. Снимљене трасе су накнадно уређиване и кориговане у програму ArcGIS 10. Као основни показатељи развијености секундарне мреже коришћени су густина мреже тракторских путева и влака и релативна отвореност. Просторна доступност анализирана је применом бафер зона ширине 80, 100 и 120 m, док је на основу утврђених недовољно отворених делова извршено планирање нових траса тракторских влака, уз настојање да њихов уздужни нагиб не прелази 10%.

У поглављу „Подручје истраживања“ дат је преглед ГЈ „Гоч-Гвоздац А“, њеног историјата, стања примарне мреже шумских путева, географског положаја, површине и

орографских услова. Посебан значај има чињеница да се истраживано подручје налази у оквиру Специјалног резервата природе „Гоч-Гвоздац“, због чега планирање развоја инфраструктуре мора бити усклађено са захтевима заштите простора и принципима одрживог газдовања.

Резултати истраживања приказани су прегледно табеларно, графички и картографски. Инвентуром је обухваћено 61 одељење укупне површине 1.162,28 ha. Евидентирано је 407 тракторских влака укупне дужине 117.735 m, са просечном дужином од 309 m. Просечна густина секундарне мреже износи 101,30 m/ha, при чему су утврђене значајне разлике између одељења: најмања густина од 24,26 m/ha забележена је у одељењу 27/3, а највећа од 232,49 m/ha у одељењу 42/1. Кандидаткиња правилно указује да вредности по одељењима треба тумачити уз уважавање положаја влака које се пружају границама одељења.

Анализа релативне отворености показала је веома висок степен просторне доступности. За бафер зоне ширине 80, 100 и 120 m утврђена је релативна отвореност од 90,7%, 95,6% и 98,2%, респективно, што према примењеној класификацији у све три варијанте представља одличну отвореност. Истовремено су картографском анализом издвојене локалне површине које остају ван бафер зона, па је оправдано да се даљи развој мреже усмери управо на такве делове, а не на масовно проширење постојеће мреже.

На основу просторне анализе планирана је изградња 11 нових тракторских влака укупне дужине 3.785 m, у одељењима 12, 13/2, 15, 27/3, 28, 29/1, 38, 48, 49 и 50. При планирању је тежено функционалном повезивању нових траса са постојећом мрежом шумских путева и влака, уз ограничење уздужног нагиба на 10%. Овакав приступ је оправдан са техничког и еколошког становишта, јер доприноси дугорочној стабилности траса, смањењу ризика од ерозије и оставља могућност њихове касније конверзије у шумске путеве.

У поглављу „Дискусија и закључци“ кандидаткиња правилно обједињује добијене резултате и наглашава да сама густина и релативна отвореност нису једини критеријуми за одлуку о изградњи нових влака. Поред просторне доступности потребно је уважити нагибе терена, стабилност земљишта, хидролошке и ерозионе услове, производне карактеристике састојина, економичност и утицај на животну средину. Посебно је значајан закључак да истраживани део газдинске јединице нема потребу за масовним проширењем секундарне мреже, већ за њеним циљаним допуњавањем у локално недовољно отвореним зонама.

VI ЗАКЉУЧЦИ

Дипломски (мастер) рад односи се на актуелну проблематику анализе и планирања секундарне мреже шумских путева у условима планинског и заштићеног шумског подручја. Примењена методологија одговара постављеном циљу и омогућила је кандидаткињи да теренску GPS инвентуру повеже са GIS просторним анализама густине мреже и релативне отворености, а затим на основу добијених резултата предложи циљано допуњавање постојеће инфраструктуре.

Резултати имају непосредан стручни и практични значај за планирање примарног транспорта дрвета, организацију коришћења шума и рационално усмеравање будућих инвестиција у секундарну мрежу. Посебну вредност рада представља просторна идентификација локално недовољно отворених површина и планирање 11 нових тракторских влака уз уважавање техничких и еколошких ограничења. Рад је структуриран логично, резултати су прегледно приказани, а закључци произилазе из спроведених анализа.

Уз мање недостатке техничке и редакцијске природе, рад кандидаткиње Мирјане Златковић заслужује позитивну оцену. Комисија сматра да је кандидаткиња успешно обрадила постављени проблем, да рад представља самосталан стручни рад и да има све потребне елементе да се прихвати као дипломски (мастер) рад.

VII КОНАЧНА ОЦЕНА ДИПЛОМСКОГ (МАСТЕР) РАДА:

1. Да ли дипломски (мастер) рад садржи све битне елементе и да ли је написан у складу са насловом рада: ДА
2. Недостаци дипломског (мастер) рада и њихов утицај на резултат истраживања: осим мањих недостатака техничке и редакцијске природе, у раду нема битнијих недостатака који утичу на резултате истраживања.

VIII ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дипломског (мастер) рада, Комисија предлаже:
- да се дипломски (мастер) рад прихвати, а кандидаткињи одобри одбрана.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

Др Милорад Даниловић, ред. проф.

Др Душан Стојнић, доцент

Др Драган Борота, доцент